

Skjeve barnenakker sp

Manuell terapeut Marc De Decker tester bekkenet til Leon.

Hvert år er drøye ti tusen nyfødte i faresonen for å få skjevhet i nakken. Akershus universitetssykehus velger å behandle for det såkalte KISS-syndromet, Ullevål universitetssykehus nekter.

■ INGEJERD L. SKUMSNES
■ ANNIKEN MOHR (foto)

– Det har gått inflasjon i KISS-begrepet. Vi har opplevd at nybakte foreldre blir engstelige, uttaler fysioterapeut Randi Bjørnstad ved Ullevål universitetssykehus.

BRUKER TANG

Ved en av fem fødsler må hjelpemidler som tang eller vakuumbenyttes ved forløsning av barnet. Det

er i slike situasjoner KISS oppstår. Siden det ennå ikke foreligger noen kvantitativ forskning på området, forholder mange fagfolk seg passive. Mangel på informasjon, gjør at mange foreldre sliter med urolige og søvnløse barn, mens de for eksempel kunne fått behandling for KISS av en manuell terapeut.

– Når man vet at en fødsel har vært litt heftig i forhold til kraftbruk, er det viktig at foreldrene informeres om KISS, poengterer spesialist i barnefysioterapi Ute Imhof.

KISS-SYNDROMET

- Kopfgelenk Induzierte Symmetrie Störung, på norsk: øvre nakkeledd indusert symmetriforstyrrelse.
- En feilfunksjon/blokking i de øvre nakkeledd.
- Oppstår ved feil liggstilling hos fosteret og under uvanlige fødsler.
- Medfører ofte en forstyrrelse i den motoriske utviklingen.
- Gjør enkelte posisjoner ubehagelig for barnet, for eksempel amming. Dette kan føre til at barnet forbinder nærhet med noe smertefullt.

Vanlige symptomer

- Skjevstilling, vansker med å holde hodet i midten.
- Beveger bare armer og ben på den ene siden av kroppen.
- Umodne hofter, gjerne på den ene siden.
- Søvnforstyrrelser.
- Irritabilitet og skrik.

Kilde: kiss-kidd.no

TOK TID Å OPPDAGE

Lille Leon (1) er en av pasientene Imhof følger opp fra sin private praksis, Barneklivnikken i Oslo. Her jobber hun vegg i vegg med manuell terapeut Marc De Decker. Trolig fikk Leon KISS da han ble født ved keisersnitt. Foreldrene mistenkte fort at noe var galt.

– Han begynte å gråte tidlig og var veldig urolig om nettene, forteller Leons mor Heidi.

På helsestasjonen følte Leons foreldrene at problemet ble bagatellisert og at de ikke ble tatt på alvor. De slo seg ikke til ro med at det var kolikk som skyldtes sønnens atferd. Leon ble behandlet av en kiropraktor, men dette hjalp bare kortstidlig. Han ble urolig og fikk tilbakefall. Etter tips fra en venninne, tok Leons mor kontakt med Barneklivnikken da han var sju måneder gammel.

– Etter en behandling, ble han mye bedre og begynte å sove godt om nettene, forteller en fornøyd mor.

SKOPTISKE

Bevisstheten rundt KISS er til stede på landets store sykehus, men det er mye skepsis blant helsepersonellet. På Ullevål universitetssy-

Fysioterapeut Ute Imhof sjekker om lille Leon kan holde hodet rett. En øvelse hun mener burde være obligatorisk

kehus prøver man i første omgang å behandle selv.

– Det er sjelden vi henviser små babyer videre. Vi vet at det oppstår feilstillinger i nakken og i de tilfellene vi tror dette er årsak til barnets problemer, henviser vi til manuell terapeut, sier Bjørnstad.

Hun forteller at sykehuset har tatt en klar stilling til å ikke bruke KISS-begrepet fordi behandlingsmetoden ikke er dokumentert og anerkjent i medisinske miljøer.

I Bergen er de av samme oppfatning.

– Vi behandler barn med asymmetriske nakkestillinger etter fødsel, men bruker ikke diagnosen KISS-KIDD på disse tilstandene i fagmiljøet hos oss, forteller fysio-

terapeut Vibeke Dreyer ved Barneklivnikken på Haukeland Universitetssykehus.

– Det er en sammensatt diagnose. Mer forskning må til før vi vil anbefale den til pasienter, uttaler Dreyer.

BØR IKKE TØYES

Imhof mener vanlig fysioterapi ikke er tilstrekkelig, men at manuell terapi må til for å mobilisere leddene.

– En med spesialkompetanse bør utføre behandlingen fordi barn og voksne har helt ulik anatomi og biomekanikk. Det er viktig at helsepersonell ikke henger seg opp i begrep, men i årsakssammenheng, utdyper hun.

– I Tyskland har de gått helt bort fra tøyingsbehandlingen som vanlig fysioterapi innebærer, hevder Imhof.

Hun forteller at hun selv brukte tøyingsmetoden før.

– Det var jo det man lærte på skolen for 25 år siden, men den metoden er ikke skånem for små barn, mener hun.

ARROGANSE

Etter å ha deltatt på sin første KISS-kongress i 2000 startet Imhof arbeidet med å synliggjøre feilfunksjonen i Norge. Hun forteller at hun ble møtt med mye arroganse i fagmiljøet. Hun fikk etter hvert overbevist fysioterapiavdelingen ved Akershus universitetssykehus

litter sykehus

ved kontroll på helsestasjonen.

hvor hun da var ansatt, til å innføre behandling. Behandlingsbudet tilbys fortsatt, men kapasiteten er lav.

– Mange av barna oppdages her, men blir sendt videre til manuell terapeut. Vi har vel rundt hundre pasienter i hendene våre i løpet av et år, anslår fysioterapeut ved Akershus universitetssykehus, Elsebeth Haugen.

TAR PROBLEMET PÅ ALVOR

Hun legger til at de har valgt å gå litt bort fra begrepet KISS-syndrom, noe de ikke er alene om.

– Vi bruker ikke begrepet fordi det ikke er en diagnose i det norske systemet, forklarer spesialfysioterapeut for barn ved Stavan-

ger Universitetssykehus, Antje Aarhun.

Aarhun forteller videre at de allikevel tar problemet på alvor og henviser pasienter videre.

– Vi skulle gjerne hatt en manuell terapeut eller kiropraktor i teamet, sier Aarhun.

Heller ikke ved Universitetssykehuset i Tromsø har de behandlingstilbud, her samarbeides det derimot med en manuell terapeut

utenfra. Hun tar seg av barn fra Tromsø til Kirkenes som gjerne kommer etter henvisning fra helseøster eller fysioterapeut.

De Decker ved barneklivnikken er glad for at helsestasjonene begynner å bli mer oppmerksomme på problematikken, men fortsatt kommer de fleste foreldre til ham etter henvisning fra private leger og venner.

Ingejerd.skumsmes@dagsavisen.no

– Når man vet at en fødsel har vært litt heftig i forhold til kraftbruk, er det viktig at foreldrene informeres om KISS,

Spesialist i barnefysioterapi Ute Imhof.